

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề thi gồm 01 trang)

Câu 1. (1,5 điểm)

Ông cha ta thường khuyên nhủ con cháu qua câu tục ngữ:

“Chớ thấy sóng cả mà ngã tay chèo”.

Câu tục ngữ trên đề cập đến phẩm chất đạo đức nào? Trình bày hiểu biết của em về phẩm chất đạo đức đó? Là học sinh, em cần rèn luyện phẩm chất đó như thế nào?

Câu 2. (2,0 điểm)

Có nhận định cho rằng: *“Dân chủ và kỷ luật là sức mạnh của một tập thể.”*

- Dựa vào hiểu biết và kiến thức đã học, em hãy làm rõ nhận định trên.
- Học sinh cần làm gì để thực hiện tốt dân chủ và kỷ luật trong nhà trường?

Câu 3. (2,0 điểm)

Nói về bổn phận của con đối với cha mẹ, ca dao Việt Nam có bài sau:

*“Công cha như núi Thái Sơn,
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra.*

*Một lòng thờ mẹ kính cha,
Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con ”.*

Bằng kiến thức thực tiễn và nội dung “Quyền và nghĩa vụ của công dân trong gia đình” em hãy trình bày hiểu biết của bản thân mình về ý nghĩa của bài ca dao trên đồng thời em hãy cho biết vai trò, ý nghĩa của gia đình đối với bản thân em?

Là một người con, cháu trong gia đình em sẽ làm gì để thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của mình trong gia đình?

Câu 4. (2,0 điểm)

Trình bày bản chất của pháp luật nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam? Bằng kiến thức đã học em hãy cho biết vì sao xã hội cần có pháp luật? Là công dân, học sinh em cần phải làm gì để thể hiện là người sống theo Hiến pháp và pháp luật?

Câu 5. (2,5 điểm) Chủ tịch Hồ Chí Minh từng dạy:

*“Dân ta nhớ một chữ đồng
Đồng tình, đồng sức, đồng lòng, đồng minh”.*

Em hãy phân tích truyền thống tốt đẹp của dân tộc ta đã được khẳng định qua lời dạy trên?

-----HẾT-----

(Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

UBND HUYỆN CÁT HẢI
PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN
NĂM HỌC 2023-2024
MÔN THI: GIÁO DỤC CÔNG DÂN

Câu	Đáp án	Điểm
Câu 1 (1,5 điểm)	- Khẳng định câu tục ngữ đó đề cập đến chuẩn mực đạo đức: Tự chủ	0,25
	- Trình bày nội dung bài học tự chủ: + Khái niệm: là làm chủ bản thân. Người biết tự chủ là người làm chủ được những suy nghĩ, tình cảm và hành vi của mình trong mọi hoàn cảnh, mọi tình huống, có thái độ bình tĩnh, tự tin và biết kìm chế hành vi của mình.	0,25
	+ Biểu hiện: có thái độ bình tĩnh, tự tin, không hoang mang giao động, biết kìm chế ham muốn, không nóng nảy, vội vàng, ôn tồn nhã nhặn, từ tốn trong giao tiếp, lịch sự, tế nhị.	0,25
	+ Ý nghĩa: được mọi người yêu mến, quý trọng; giúp con người biết sống một cách đúng đắn, biết cư xử có đạo đức, có văn hóa; đứng vững trước khó khăn, thử thách, cám dỗ; mang lại thành công trong cuộc sống, công việc.	0,25
	- Cách rèn luyện: + Có thái độ đồng tình, ủng hộ người có tính tự chủ, lên án, phê phán hành vi thiếu tự chủ. + Bình tĩnh, tự tin, không hoang mang, giao động trước khó khăn thử thách. + Tập suy nghĩ trước khi hành động, sau mỗi hành động cần xem lại lời nói, thái độ, hành động của bản thân để rút kinh nghiệm, sửa chữa; hạn chế ham muốn cá nhân, không nóng nảy, vội vàng trong lời nói, việc làm; luôn tự tin trong cuộc sống, trong công việc...	0,5
Câu 2 (2,0 điểm)	a. Làm rõ nhận định: “Dân chủ và kỉ luật là sức mạnh của tập thể.”	
	- Dân chủ là mọi người được làm chủ công việc của tập thể của xã hội, mọi người phải được biết được tham gia bàn bạc, góp phần thực hiện giám sát những công việc chung của tập thể và xã hội có liên quan đến mọi người, cộng đồng và đất nước.	0,5
	- Kỉ luật là những quy định chung của một cộng đồng hoặc của tổ chức xã hội (<i>nhà trường, cơ sở sản xuất, cơ quan...</i>) yêu cầu mọi người phải tuân theo nhằm tạo ra sự thống nhất hành động để đạt được chất lượng, hiệu quả trong công việc.	0,5
	Dân chủ và kỉ luật có mối quan hệ hai chiều, được thể hiện: kỉ luật là điều kiện đảm bảo cho dân chủ được thực hiện có hiệu quả, nhưng dân chủ phải đảm bảo tính kỉ luật. Dân chủ tạo cơ hội để mọi người thể hiện và phát huy được sự đóng góp của mình vào công việc chung.	
- Thực hiện tốt dân chủ và kỉ luật sẽ tạo ra sự thống nhất cao về nhận thức, ý chí và hành động của các thành viên trong một tập thể; tạo cơ hội cho mọi người phát triển, xây dựng mối quan hệ xã hội tốt đẹp; nâng cao chất lượng và hiệu quả học tập, lao động và các hoạt động xã hội.	0,25	
b. Nêu một số ví dụ cụ thể về phát huy tính dân chủ và kỉ luật ở	0,5	

	<p>trường lớp em (học sinh tự liên hệ) ví dụ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tham gia xây dựng nội quy trường lớp. - Tham gia ý kiến về các hoạt động của tập thể lớp, trường. - Thực hiện tốt mọi nội quy trường lớp, Điều lệ của Đội, của Đoàn. 	
<p>Câu 3 (2,0 điểm)</p>	<p>- Phân tích ý nghĩa của bài ca dao và vai trò của gia đình đối với bản thân học sinh</p> <p>+ HS trình bày được ý nghĩa của bài ca dao là nói đến công ơn to lớn của cha mẹ - những người đã sinh thành và dưỡng dục chúng ta nên người. Công lao đó được ví như trời biển không có gì sánh bằng. Đồng thời để đáp lại công ơn to lớn đó thì những người con cần có những việc làm để giữ chữ hiếu với cha mẹ của mình.</p>	0,75
	<p>+ HS trình bày vai trò của gia đình đối với bản thân các em tùy theo cảm nhận của mỗi học sinh mà giáo viên cho điểm phù hợp với chủ đề bài học.</p>	0,75
	<p>- HS trình bày quyền và nghĩa vụ của bản thân đối với gia đình</p>	0,25
	<p>+ Yêu quý, kính trọng, biết ơn cha mẹ, ông bà</p>	0,25
	<p>+ Có quyền và nghĩa vụ chăm sóc, nuôi dưỡng cha mẹ ông bà, đặc biệt khi ông bà ốm đau, già yếu.</p>	0,25
	<p>+ Không ngược đãi, xúc phạm cha mẹ, ông bà.</p>	0,25
<p>+ Học sinh nêu thêm những việc làm của bản thân trong việc báo hiếu với cha mẹ ông bà nên trong trường hợp này giáo viên chấm cần tùy theo cách làm của học sinh mà cho điểm phù hợp.</p>	0,25	
<p>Câu 4 (2,0 điểm)</p>	<p>- Bản chất của pháp luật nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam</p> <p>+ Thể hiện quyền làm chủ của nhân dân trên tất cả các mặt của đời sống xã hội (kinh tế, chính trị, văn hóa, giáo dục).</p> <p>- Xã hội cần có pháp luật:</p>	0.25
	<p>+ Để xã hội tồn tại và phát triển bình thường thì cần phải có những quy định của pháp luật để điều chỉnh các mối quan hệ xã hội trong mọi lĩnh vực của đời sống.</p>	0.25
	<p>+ Nhà nước dùng pháp luật để đảm bảo sao cho mọi hoạt động của công dân trong xã hội diễn ra trong vòng trật tự để bất cứ ai vi phạm pháp luật đều bị xử lý nghiêm minh.</p>	0.25
	<p>+ Pháp luật là công cụ, là phương tiện để quản lý nhà nước, quản lý kinh tế, văn hóa xã hội; giữ vững an ninh chính trị...</p>	0.25
	<p>Như vậy xã hội cần có pháp luật để quản lý xã hội - Nếu không có pháp luật xã hội sẽ bị rối loạn, tính mạng người dân sẽ bị đe dọa, xã hội sẽ không ổn định và phát triển.</p>	0.25
	<p>- Để thể hiện là người sống và làm việc theo Hiến pháp và Pháp luật, học sinh cần phải:</p>	0.5
<p>+ Có nghĩa vụ tuân theo Hiến pháp, pháp luật; tham gia bảo vệ an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội; chấp hành những nguyên tắc sinh hoạt cộng đồng; chấp hành nghiêm túc những nội quy, quy định của nhà trường.</p>	0.25	
<p>+ Tuyên truyền phổ biến rộng rãi những qui định của pháp luật cho gia đình và cộng đồng; đấu tranh ngăn chặn những hành vi vi phạm pháp luật.</p>	0.25	

Câu 5 (2,5 điểm)	- Khẳng định truyền thống được khẳng định trong lời dạy của Bác là truyền thống đoàn kết, tương trợ.	0,25
	- Thể hiện nét đẹp văn hóa truyền thống của con người Việt Nam.	0,25
	- Truyền thống tốt đẹp của dân tộc là những giá trị tinh thần, những tư tưởng, đức tính, lối sống, cách ứng xử tốt đẹp, hình thành trong quá trình lịch sử lâu dài của dân tộc, được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác	0,25
	- Nêu được khái niệm đoàn kết, tương trợ.	0,25
	* <i>Đoàn kết tương trợ là sự thông cảm, chia sẻ và có việc làm cụ thể giúp đỡ nhau khi gặp khó khăn.</i>	
	- Lấy được các dẫn chứng:	0,5
	+ Trước đây: Trong các cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc...	
	+ Hiện nay: Các phong trào ủng hộ người nghèo...	
	+ Trong việc ủng hộ đồng bào miền Trung bị lũ lụt càng thể hiện rõ truyền thống đoàn kết tương trợ của người Việt Nam	
	- Huy động những điều kiện có thể trong khoảng thời gian nhanh nhất để giúp đỡ nhân dân vùng lũ	0,5
- Dõi theo thông tin trên các phương tiện thông tin đại chúng về đồng bào vùng lũ	0,5	
Sự vào cuộc nhanh chóng, toàn diện của nhà nước, quân đội và các tổ chức - ủng hộ nhiệt tình, về vật chất tinh thần giúp đồng bào vùng lũ sớm vượt qua khó khăn.		